

ουσία

ουσία, η, ουσ. [<αρχ. οὐσία], η ουσία. **1.** το βαθύτερο νόημα, το ουσιώδες περιεχόμενο: «ό,τι και να πεις, όσο και να δικαιολογηθείς, η ουσία είναι ότι αποτύχαμε». (Λαϊκό τραγούδι: *μία είναι η ουσία, δεν υπάρχει αθανασία*). **2.** επιστημονικός χαρακτηρισμός των ναρκωτικών: «ανάλογα με τις ουσίες που παίρνει κανείς, αντιμετωπίζει και διαφορετικούς κινδύνους». (Λαϊκό τραγούδι: *ουσίες, ουσίες κι οινόπνεύματα κι αρχίσαν να ξεχύνονται μες το μυαλό τα πνεύματα*). **3.** η γεύση, η νοστιμιά φαγητού, η θεραπευτική του αξία: «πρέπει να ρίξεις λίγο αλάτι, γιατί έτσι δεν έχει καμιά ουσία το φαγητό || πεις αμέσως την πορτοκαλάδα σου, γιατί θα χάσει τις ουσίες της»·

- *δεν καταναλώνει φαιά ουσία ή δεν ξοδεύει φαιά ουσία*, (ειρωνικά) δεν έχει μάθει ή δε θέλει να σκέφτεται πολύ, ιδίως για να μην έρχεται αντιμέτωπος με την ουσία του προβλήματος: «μην του βάζεις δύσκολα πράγματα, γιατί δεν ξοδεύει φαιά ουσία»·

- *επί της ουσίας*, **α.** όσον αφορά το περιεχόμενο και όχι τον τύπο μιας υπόθεσης ή ενός θέματος: «η συζήτηση που ακολούθησε ήταν επί της ουσίας». **β.** όσον αφορά το κυριότερο, το σημαντικότερο σημείο μιας υπόθεσης ή ενός θέματος: «άσε τα πολλά λόγια κι έλα αμέσως επί της ουσίας»·

- *κατ' ουσίαν*, βλ. φρ. *στην ουσία*·

- *λόγια χωρίς (δίχως) ουσία*, βλ. λ. [λόγος](#)·

- *ο τύπος τρώει την ουσία*, η εμμονή στα τυπικά χαρακτηριστικά αποπροσανατολίζει από την κυρίως υπόθεση, από το κυρίως θέμα: «πρέπει να 'μαστε απλοί κι ουσιαστικοί, γιατί πολλές φορές ο τύπος τρώει την ουσία»·

- *στην ουσία*, στην πραγματικότητα: «μπορεί να μιλούσαν κάπως νευρικά, αλλά στην ουσία δε δημιουργήθηκε κάποια παρεξήγηση»·

Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας